

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
факультет історії і права
кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І. Процевського
кафедра державно-правових дисциплін,
кримінального права і процесу**

**Круглий стіл
до Дня юриста та
220-ї річниці з дня заснування університету
*«Права та основоположні свободи
людини у контексті євроінтеграції
України»***

08 жовтня 2024 року

Харків

Олендарьов О.В.	
Проблемні питання транспонування європейських стандартів щодо заборони дискримінації в українське законодавство	106
Панаско Ю.І.	
Реалізація принципу справедливості у правових нормах, що регламентують трудові відносини: окремі питання.....	108
Пилипенко О.І.	
Військовослужбовці та викривачі корупції	110
Старцев Ю.К.	
Причини виникнення корупції в трудових правовідносинах	113
Теліченко А.В.	
До питання гармонізації нормативно-правового регулювання юридичних гарантій права на працю	115
Токаренко Х.О.	
Проблеми правового регулювання аліментних відносин між членами сім'ї.....	118
Циплицький Д.О.	
Щодо зменшення навантаження на судову систему в умовах особливого правового режиму воєнного стану: погляд практика	122
Balaban D.M.	
Copyright protection of ai-generated materials in Ukraine: legal status, risks, and implications	127
Беспалова С.С.	
Щодо проблеми розмежування шлюбного договору та договору про поділ майна подружжя	131
Буракова М.М.	
Право подружжя на договірне врегулювання відносин про надання утримання	134
Васильченко С.	
Питання регулювання праці молоді за національним законодавством та міжнародно-правовими актами. Практика та досвід країн ЄС.....	137
Жулій П.	
Правове регулювання надання повної цивільної дієздатності неповнолітній особі в Україні	140
Коваленко Т.В.	
Проблематика міжнародних стандартів права на працю та її вирішення в Україні	143
Настаченко Є.	
Визнання фізичної особи безвісно відсутньої під час воєнного стану	146
Петіна К.М.	
Окремі аспекти захисту прав працівників від незаконного звільнення в період воєнного стану	149
Резнік В.І.	
Правове регулювання зайнятості громадян України в країнах Європи.....	152
Салов В.В.	
Актуальні проблеми законодавства України, пов'язані з контактом дітей та їх батьків під час дії воєнного стану.....	155
Коваленко Т.О.	
Щодо відповідності правового регулювання заборони застосування найгірших форм дитячої праці міжнародним стандартам	158

https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Herlakh_YERP.pdf. 5. Герлах І.В., Європейський ринок праці: Електронні навч.-метод. матеріали з вивчення курсу. Електронне навчальне видання. / І.В. Герлах. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 72 с. (Серія «Міжнародні економічні відносини»). URL: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Herlakh_YERP.pdf. 6. Кортюкова Т.О Соціальний захист працюючих іммігрантів та їхніх сімей в Європейському Союзі. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2023/1/45.pdf>. 7. Амелічева Л. П. Право на гідну працю трудових мігрантів в умовах глобалізації. Підприємництво, господарство. Право. 2020. №1. С.54-58. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/1/11.pdf>.

УДК 347

Салов Віктор Валерійович,

здобувач першого(бакалаврського) рівня вищої освіти,
факультет історії і права, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
e-mail: 2019viktor2019@gmail.com

Науковий керівник: Коваленко О.О.,

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільно-
правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПОВ'ЯЗАНІ З КОНТАКТОМ ДІТЕЙ ТА ЇХ БАТЬКІВ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Підтримання сімейних стосунків між дітьми та батьками є однією з головних цінностей нашої держави. Порядок контакту дітей та їх батьків регулюється Сімейним кодексом України та Законом України «Про охорону дитинства». В свою чергу, Україною ратифіковані міжнародні Конвенції – Європейська Конвенція з прав людини та Конвенція про права дитини. Основи засади яких присутні у чинному законодавстві України.

24 лютого 2022 року відбулося повномасштабне вторгнення в Україну та початок активних бойових дій. В Україні було запроваджено воєнний стан, що спричинило масове переміщення – громадяни та їх діти залишили та досі залишають свої домівки в пошуках безпеки та захисту на інших територіях України та за кордоном. Наразі кількість офіційно зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб в країні досягає 4,9 млн осіб, згідно з даними офіційного сайту Міністерства соціальної політики України [1]. Крім того, велика частка громадян та їх дітей перемістились до закордонних держав. Станом на 31 січня 2024 року 4,3 мільйони громадян країн, не громадян ЄС, які залишили Україну внаслідок російського вторгнення, мали статус

тимчасового захисту в ЄС згідно офіційної інформації на сайті Євростату [2]. Наразі це тільки офіційні дані громадян України, які зареєстровані та підтверджені.

Таким чином виникла гостра потреба у забезпеченні контакту дітей які розірвали свої сімейні стосунки з батьками, які залишились в Україні або на небезпечних територіях України (зона розмежування, лінія бойового зіткнення та у безпосередній близькості до неї на відстані 50 км інші обставини за яких був розірваний контакт з дітьми).

Проблематику у цій царині можна позначити в наступному:

1. Частиною 1 статті 8 Європейської Конвенції з прав людини, яку ратифіковано в Україні Законом № 475/97-ВР від 17 липня 1997 року [3] встановлено «Кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя...». Таке твердження прямо узгоджується зі статтею 32 Конституції України [4] – «Ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя ...» та статтею 51 Конституції України [4] – « ... Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою ...». Окремо захищаються права дитини на сімейні відносини з її батьками. У частині 1 статті 9 Конвенції Про права дитини [5], яку ратифіковано Постановою Верховної Ради України № 789-ХІІ від 27 лютого 1991 року, встановлено – «Держави-учасниці забезпечують те, щоб дитина не розлучалася з батьками всупереч їх бажанню...». Захист сімейних відносин дитини знаходить своє відображення і у національному Законі «Про охорону дитинства» [6], а саме у розділі III Дитина та сім'я. В статті 11 визначено – «Кожна дитина має право на проживання в сім'ї разом з батьками або в сім'ї одного з них та на піклування батьків». Відтак на загальному рівні сімейні відносини між дітьми та їх батьками визнані головною цінністю та захищаються як міжнародним так і національним законодавством.

Основоположною частиною сімейного життя є контакт з дитиною. У Конвенції про контакт з дітьми (ETS N 192) [7], яка ратифікована в Україні Законом N 166-V (166-16) від 20 вересня 2006 року надається поняття контакту з дитиною. У частині а) статті 2 Конвенції: «"контакт" означає: і) перебування дитини протягом обмеженого періоду разом з особою, яку зазначено в статті 4 або 5 і з якою вона зазвичай не проживає, чи зустріч з такою особою;...» **Наразі чіткого визначення та запровадження саме такого поняття контакту немає у національному законодавстві України.**

Розберемо наведений пункт поняття контакту у міжнародному тлумаченні, так як він узгоджується з національними нормами.

«і) перебування дитини протягом обмеженого періоду разом з особою, яку зазначено в статті 4 або 5 і з якою вона зазвичай не проживає, чи зустріч з такою особою» (у статті 4 визначено контакт дитини з батьками, у статті 5 визначено контакт дитини з іншими особами які мають сімейні зв'язки з дитиною).

Ч. 2 ст. 157 Сімейного кодексу України [8] визначає: «Той із батьків, хто проживає окремо від дитини, зобов'язаний брати участь у її вихованні і має

право на особисте спілкування з нею». Таким чином, у Сімейному кодексі закріплено право одного з батьків, який проживає окремо від дитини, на особисте спілкування (зустрічі) з дитиною, але відсутнє поняття перебування дитини разом з ним, що породжує непорозуміння, зокрема у судовій практиці та не відповідає інтересам дитини. В зв'язку з чим, видається необхідним змінити ч. 2 ст. 157 Сімейного кодексу України таким чином, щоб врахувати положення міжнародної норми про перебування дитини разом з таким одним з батьків.

У свою чергу у ст. 15 Закону України «Про охорону дитинства» [6] встановлено: «Дитина, яка проживає окремо від батьків або одного з них, має право на підтримання з ними регулярних особистих стосунків і прямих контактів». Тобто норма національного закону не відповідає міжнародному положенню.

Слід зробити висновок, що ці дві норми національного законодавства повинні бути однакові та відповідати міжнародній нормі, а саме:

Ч. 2 ст. 157 Сімейного кодексу України: «Той із батьків, хто проживає окремо від дитини, зобов'язаний брати участь у її вихованні і має право на перебування дитини разом з ним протягом обмеженого періоду та на особисті зустрічі з дитиною».

Ст. 15 Закону України «Про охорону дитинства»: «Дитина, яка проживає окремо від батьків або одного з них, має право на перебування разом з такими батьками або одного з них протягом обмеженого періоду та на особисті зустрічі з такими батьками або одного з них».

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України - URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html>.
2. Офіційний сайт Євростату - URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240308-3>.
3. Європейської Конвенції з прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text).
4. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
5. Конвенції «Про права дитини» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.
6. Закон України «Про охорону дитинства» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
7. Конвенції про контакт з дітьми (ETS N 192). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_659#Text.
8. Сімейний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>